REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următoarele BIROURI de ANUNŢURI:
În Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 194. Braşov, Joi 4 (17) Septemvrie. 1908.

A doua întrunire a congresului dela Carlovăţ.

Nu de mult a apărut în foaia militară „Danzer's Armeezeitung“ din Viena un articol întitulat „Adevărul cu privire la propaganda pansârbă“. Acest articol se încheie cu constatarea, că cu ocaziunea sosirei comisarului regesc, a unui membru al guvernului independist, Dr. Günther, la congresul trecut electoral din Carlovăţ, portretele generalului Stratimirovici şi a generalului Haynau au fost depărtate din palatul patriarchului, unde se ţin şedinţele congresului naţional bisericesc. „Nu e departe timpul“, se zice în acel articol, „când chipul lui Ludovic Kossuth îşi va face întrarea în palatul patriarchului. Cu toate mijloacele se încearcă răspândirea acestui chip in fosta graniţă militară sârbo-croată. Nu trebue deci să prindă mirare pe nimeni, dacă prin sate ţăranii se opun întroducerei acestui chip şi dacă în ciuda încercărilor de a-l răspândi se văd în multe case ţărăneşti chipurile Ţarului liberator Nicolae din 1848 şi a lui Alex. Karageorgevici la stânga şi la dreapta portretului Majestăţii Sale“.

Se afirmă apoi în amintitul articol cum cu măsurile de maghiarizare şi cu asuprirea drepturilor biseriseşti nu s'ar fi mulţumit adversarii Sârbo-Croaţilor, ei au uneltit în scopul de a desbina poporul-frate; că până la desfiinţarea graniţei Croaţii şi Sârbii au trăit în cea mai bună înţelegere, dar că dela 1867 încoace sămânţă desbinării aruncată între ei a încolţit. Ziarişti au traversat ţara spre a aţâţa pe Sârbi contra Croaţilor. S'au înfiinţat în Croaţia partide maghiaroane şi preoţi maghiari au deslănţuit un adevărat răsboiu între Croaţii romano-catolici şi Sârbii greco-orientali. Numai de când şi-au călcat cuvântul kossuthiştii faţă cu rezoluţia dela Fiume, au priceput conducătorii croaţi şi sârbi ce joc se joacă cu ei.

De plângerile de felul acesta în contra politicei de *divide et impera* a guvernanţilor maghiari, ne-am adus aminte când am aflat despre propunerea ce a făcut'o Sârbul independent Dusan Popovici în congresul bisericesc sârbesc, care s'a întrunit eri în Carlovăţ spre a procede la o nouă alegere de patriarch, după ce cea dintâiu nu a primit aprobarea coroanei. In afacerea lui Valerian Pribicevici, care ca membru al congresului şi-a scuzat absenţa arătând că este arestat în Agram, învinuit fiind a fi luat parte la conjuraţia pansârbă, Dusan Popovici a propus ca congresul s'aleagă o comisiune, care din incidentul declarării lui Pribicevici să facă o moţiune concretă. El şi-a motivat propunerea zicând că este ştiut că azi Sârbii în Croaţia şi Slavonia sunt puşi simplamente în afară de lege. Domiciliile lor, scoalele lor, bisericele lor sunt supuse perchiziţiunei şi ei iarăşi sunt arestaţi în număr tot mai mare. „Drept motiv pentru aceasta procedere a guvernului serveşte aflarea de tricolore sârbeşti şi embleme sârbeşti, ba chiar de pocale tricolore şi chiar şi cântarea de melodii sârbeşti. E vorba aici de nişte orgii politice al căror scop e vădit“. Cu atât mai vârtos cere intervenirea congresului, cu cât „valurile acestor orgii“ impresoară deja autonomia bisericească. O comisie judecătorească a descoperit nu de mult într'o biserică o ţăsătură ce acoperea potirul, şi a confiscat'o. Tribunalul din Agram a stigmatizat tricolorul sârbesc şi pajera sârbească ca criterii de înaltă trădare. Toate aceste, zise vorbitorul, nu sunt decât machinaţiunile unui guvern desperat şi violent, care calcă deja în picioare libertatea individuală a adversarilor şi nu se opreşte nici dinaintea bisericilor sârbeşti. Pe baza de denunţări se fac arestări în massă şi aflarea de embleme bisericeşti naţionale se declară de crimă de înaltă trădare. „Aceste embleme, Sârbii le-au adus ca individualitate politică în monarchie şi li-s'au garantat de privilegiile lor. Dacă steagurile şi pajurile sârbeşti, cari s'au desfăşurat până acuma neîmpedecat şi liber în viaţa autonomă a bisericei sârbeşti, invoalvă crima de înaltă trădare, atunci, — esclamă Duşan Popovici — trebue să declar că sunt mândru a fi un astfel de trădător!“

Aşa a vorbit între aplause sgomotoase conducătorul Sârbilor independenţi din congres; majoritatea radicalilor însă sub cuvânt, că membrii congresului nu se bucură de imunitate şi că nu merge a se amesteca în mersul justiţiei, a răspins propunerea de mai sus.

Cu această notă s'a întrodus şedinţa de eri a congresului sârbesc şi s'a terminat cu o protestare generală contra cetirei în limba maghiară a rescriptului regesc, prin care se respinge alegerea lui Zmejanovici şi se ordonă nouă alegere de patriarch.

Sub astfel de auspicii s'a deschis al doilea congres electoral al Sârbilor.

Iarăşi fuziunea partidelor maghiare. Cercurile politice din Budapesta sunt informate, că tratările privitoare la fuziunea partidelor maghiare au avut drept rezultat, că s'au stipulat condiţiunile, pe lângă cari se va realiza fuziunea partidului independist cu cel constituţional. Planul fusiunei l'a elaborat ministrul Andrassy, care speră că prin fusiunea partidului independist cu cel constituţional va putea trece prin cameră proiectul reformei electorale. *Partidul poporal nu s'a alăturat fusiunei*, deoarece este contrar sistemului pluralităţii votului universal. Partidul poporal va forma pe viitor un partid de sine stătător.

Socialiştii din Budapesta pregătesc pentru ziua deschiderei parlamentului mari demonstraţiuni în favorul votului universal secret şi egal. In aceiaşi zi se vor ţinea de către socialişti şi în toate oraşele mai mari ale Ungariei adunări poporale, în care se va cere întroducerea de urgenţă a votului universal secret.

Congresul bisericei sârbeşti a fost deschis eri de către comisarul regesc Günther. In rescriptul regal, căruia îi s'a dat cetire, se spune, că Maj. Sa, la propunerea ministrului preşedinte şi cu consimţământul consiliului de miniştri, n'a aprobat alegerea episcopului Zmejanovici de patriarch şi că congresul e învitat a procede, cu eschiderea candidatului Zmejanovici, la noua alegere. După cetirea rescriptului, comisarul regesc învită congresul, ca în termin de trei zile să proceadă la alegerea noului patriarch. Indepărtându-se comisarul, congresul a întrat în deliberarea obiectelor dela ordinea zilei.

A bătut la ochi că de rândul acesta n'a avut loc la primirea comisarului regal ceremonia obicinuită cu compania de onoare cu »Gotterhalte« şi cu salve de tunuri. Această ceremonie, zice-se, n'avut loc de astădată la dorinţa lui Günther.

Conferenţa interparlamentară pentru pace se va întruni mâne în 17 l. c. n. la Berlin. După informaţiunile ziarelor berlineze conferinţa din est an va fi una dintre cele mai cercetate, anunţându-şi participarea la aceste conferinţe aproape 900 membri. Belgia va fi reprezentată cu 105 reprezentanţi, anada 6, Danemarca 49, Germania 82, Franţa 44. Anglia 71, Olanda 47, Italia 127, Iaponia 1, Norvegia 25, Austria 111, Portugalia 20, România 43, Rusia 9, Svedia 16, Elveţia 7, Spania 5, Statele Unite 26 şi Ungaria 95.

Pentruca participanţii congresului şi opinia publică europeană să se informeze în mod exact cu date şi cifre asupra prigonirilor ce românii îndură în Ungaria, redacţia »Tribunei« a tradus şi tipărit în nemţeşte statistica pedepselor (»Calvarul«) dictate în Ungaria sub era coaliţionistă, reprezentanţilor naţionalităţilor. Cu prezintarea şi distribuirea »Calvarului« se vor însărcina delegaţii români la conferinţa interparlamentară. Dintre deputaţii naţionalişti vor lua parte la congres d-nii Dr. Mihail Polyt, decanul luptătorilor pentru drepturile asupriţilor naţionali în Ungaria, un om cu legături foarte întinse în străinătate. Vor mai lua parte deputatul Dr. Ştefan C. *Pop* şi probabil şi deputatul Coriolan Brediceanu. Din partea României vor lua parte d-l Emanuil Porumbaru deputat şi d-l Grigore Procopiu directorul ziarului »L'Indépendance Roumaine« şi alţi deputaţi. D-nul Emanuil Porumbaru este delegatul român, căruia d-l Apponyi i-a făcut acum vre-o 3 ani, la conferenţa interparlamentară dela Bruxela făgăduiala, că ajungând la putere *va rezolvi cestiunea românească spre mulţumirea tuturora.*

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Gimnastica şi musica.

Dacă însăşi numirea »*gimnastică*« prin abuz nu mai însemnează aceea, ce exprimă cuvântul în sine, ne putem aşepta — foarte natural — ca şi ideea gimnasticei să varieze din om în om, din loc în loc, devenind în cele din urmă o idee mixtă — compusă şi.... confusă.

Patinat, excursii, joc de popice, înotat, scrimă, vâslit, biciclat, dans, lawn-tenis, foot-ball şi tot felul de sporturi; atletica grea şi uşoară, lupta dela trânta dreaptă până la *giu-giciu* şi *giudo* japonez, boxul american, toate acestea la olaltă şi în parte au pretenţia de a figura ca gimnastică, faţă de sistemul german şi suedez. Culmea degenerării ideei de gimnastică e însă groaza exerciţiilor prodigioase de acrobaţi, clowni şi prestidigitatori de circ.

Fără îndoială s'au pus multe poveri în spatele artei gimnastice.

Iată d. es. definiţia cam ambiţioasă dată de colonelul Amoros, fondatorul unui sistem militar de gimnastică cu mulţi partizani. După el gimnastica e ştiinţa rezonabilă a mişcărilor noastre, a raporturilor lor cu senzurile, inteligenţa, sentimentele, obiceiurile şi desvoltarea tuturor facultăţilor noastre. Ea îmbrăţişează practica tuturor exerciţiilor, cari tind a face omul mai curagios, întreprinzător, mai inteligent, mai senzibil, mai forte, mai sârguincios, mai drept, mai sprinten, mai elastic, mai agil şi cari îl dispun a rezista intemperiilor timpului, variaţiilor de climă, să supoarte lipsurile şi peripeţiile vieţii, să învingă dificultăţi, să corăspundă serviciilor ce le pretinde statul şi umanitatea. Binefacerea şi utilitatea sunt principalul scop al gimnasticei; iar practica tuturor virtuţilor sociale a sacrificiilor celor mai dificile şi mai generoase sunt mijloacele; sănătatea, prelungirea vieţii, ameliorarea speciei omeneşti, augmentarea forţelor şi bogăţia individuală şi publică sunt rezultatele pozitive.

Să pornim din punctul fix de orientare adoptat preste tot şi să distingem gimnastica în senzul larg şi în senzul restrâns al cuvântului acestuia convenţional. In senzul prim gimnastica e *cultivarea sistematică şi conştie a fizicului nostru, ca mijloc pentru atingerea idealului perfecţiunii corporale*, fiind absolut irelevant ce sistem, ce direcţie, ce măsură admitem la exerciţiile corporale.

Iar gimnastica în senzul strict al cuvântului va fi: *sistemul educativ al exerciţiilor corporale* sau: cultivarea sistematică şi conştie a fizicului, ca mijloc pentru desvoltarea omnilaterală şi harmonică a forţelor fizice pentru stabilirea sau restabilirea echilibrului perfect dintre corp şi spirit.

Prima e artă şi ştiinţă, a doua e ştiinţă şi artă.

Astfel nu va fi de prisos a răspunde la întrebarea: Există oare vre-o legătură internă între muzică şi gimnastică?

Reuniunea română de gimnastică şi de cântări din Braşov e un monument viu ridicat ca şi în onoarea legăturei de rudenie între cele două surori. Şi că acest monument viu apare încă şi astăzi ca un sfinx, care necontenit pune întrebarea de sus multora, nu dovedeşte decât că chestiunea nu e tocmai lipsită de interesul actualităţii.

Scopul acestor şire e să semnaleze numai un punct de contact între muzică şi gimnastică.

Jocul gimnastic*) nu e o zală de natură principiară sau doctrinară în lanţul, care leagă muzica de gimnastică, din contră e un moment real.

Dacă eserciţiile de ordine şi cele libere sunt indispenzabile din cadrul gimnasticei educative, e just şi trebue să afirmăm acelaşi lucru şi despre jocul gimnastic. Gladiatorul, matelotul, Hercules, plugarul, vânătorul, secerişul etc. etc. sunt tot atâtea subiecte, cari prezentate sub forma jocului gimnastic produc aceeaşi impresie (deşi potenţată) ca şi tradiţionalele noaatre »Căluşerul« şi »Bătuta«.

Notele caracteristice ale jocului gimnastic fiind:

a) Esecutarea diferitelor eserciţii libere şi eserciţii de ordine, de către un *număr anumit* de gimnastici, cu considerare la feluritele variaţii de grupări simetrice.

q) Espresiunea unei idei simbolice, care se toarce ca un fir roşu în întreg jocul gimnastic.

Arta constă tocmai în alegerea celor mai espresive mişcări, cari singuratice şi în totalitatea lor ne vor da ideia fundamentală.

c) Acompaniarea jocului gimnastic de muzică sau instrumentală sau corală, ceea ce tocmai predispune spiritul privitorului, făcându-l accesibil pentru sentimentele intenţionate de autorul jocului gimnastic, care în fine poate fi chiar geniul naţional al poporului întreg.

Urmează, că în jocul gimnastic e de a se căuta punctul principal de contact

*) Nu serveşte spre greutate nimănui a numi astfel aceea ce germanul numeşte *Reigen*, iar ungurul *fűzér*.

»Standard« în contra principelui Bülow. Ziarul londonez »Standard« vorbind de declarațiile ce le-a făcut principele Bülow în conversația lui cu raportorul său special, îl atacă pe principe zicând între altele: »Cancelarul german consideră neîncrederea de azi între cele două națiuni (Germani și Englezi) ca ceva neînsemnat și trece cu vederea expectorările anti-engleze ce le fac profesorii germani prin ziare. Tot așa vrea să ducă în rătăcire opiniunea publică prin asemănarea ce o face între flotele ambelor țări. Bülow știe foarte bine, că Anglia nu dorește o luptă pe viață pe moarte cu Germania, cu toate aceste el riscă niște afirmări neexacte, cari dau naștere bănuelii, că o face cu intențiune. Adevărul este că politicianii germani, pe cari voește să-i împace cu politica sa, sunt așa de dușmani Angliei, încât ca să nu piardă din popularitatea sa, nu cutează a spune ceea-ce ar putea satisface Anglia.

»Standard« sublinează ce a zis »Quaterly Review«, că Rusia ar putea fi adusă la tăcere și Franța ar putea fi înfrântă, ear Olanda, Belgia și Danemarca ar putea fi încorporate Germaniei, flota germană ajungând a stăpâni mările Europei și Zollverein-ul s'ar putea estinde dela marea nordică până la golful Persiei. Singurul motiv ce-l are Germania contra Angliei, zice, este că imperiul britanic nu e nemțesc, ci englezesc; păcatul Angliei este de a împedeca pretutindeni în lume ambițiunile germane.

Conflictul turco-bulgar. Ziarele turcești sunt informate, că marele vizir și ministrul afacerilor străine răspunzând demersurilor făcute de către agentul diplomatic bulgar pentru faptul, că nu a fost invitat săptămâna trecută la prânzul diplomatic, au declarat, că Bulgaria fiind vasala Turciei, cele două guverne din punctul de vedere politic nu fac decât unul. Prin urmare, agentul bulgar nu poate asista la prânzul reprezentanților străini.

După unele ziare, ministrul afacerilor străine bulgar a declarat comisariatului turc din Sofia, că neînvitarea lui Geșov ar putea avea de rezultat ruperea relațiunilor. Demersurile lui Geșov pe lângă câțiva ambasadori din Constantinopol au rămas fără rezultat. Toată presa turcă aproabă atitudinea Porței și consideră incidentul ca lipsit de importanță.

Iată câteva amănunte asupra incidentului, care a provocat rechemarea agentului diplomatic bulgar din Constantinopol: Agentul diplomatic Geșov, aflând acum câteva zile, că ministrul de externe Tewfic pașa hotărâse să dea un prânz diplomatic și văzând că dânsul nu primește nici o invitare, se interesă să afle pricina. Tewfic pașa fiind întrebat, răspunse că invitarea n'a fost intenționată și să încercă să invite verbal pe Geșov. Acesta însă așteptă invitarea scrisă și neprimind-o, ceru lămuriri dela Poartă. După multe discuții i-se declară în sfârșit, că nu poate fi invitat, de oarece nu face parte din corpul diplomaților propriu ziși. Ministrul de externe bulgar Paprikov, informat despre incident, a comunicat comisarului otoman din Sofia, că la Constantinopol se alege un moment foarte nepotrivit spre a se arăta vasalitatea principatului bulgar și că guvernul bulgar nu va trece cu vederea șicanele aceste. Geșov a primit numai decât ordinul să părăsească Constantinopolul.

Din Constantinopol se anunță, că guvernul turcesc nu-dă nici o importanță incidentului cu Bulgaria. Grecii din Constantinopol cred însă, că Bulgaria, geloasă de succesul politicei grecești pe lângă Poartă, înnăbușește incidentul spre a dobândi recunoasterea independenței sale.

Evenimentele din Maroc. Nota franco-spaniolă în cestiunea recunoașterei sultanului Hafid a fost remisă eri Puterilor. Nota stabilește, că cestiunea recunoașterei lui Hafid trebue să fie rezolvată după principiile, pe cari s'a format și s'a menținut înțelegerea Puterilor în cestiunea marocană dela actul dela Algeciras. Franța și Spania consideră, că interesul lor special în Maroc le dictează să prezente celorlalte guverne propuneri și, formulând aceste propuneri, a luat ca regulă că recunoașterea noului maghzen ar trebui subordonată obținerei unor garanții comune pentru interesele tuturor străinilor, garanții cari ar fi următoarele: confirmarea actului dela Algeciras; confirmarea tuturor celorlalte tratate și angajamente ale maghzenului față de guvernele străine, față de corpul diplomatic și de particulari; primirea răspunderei datoriilor maghzenului; confirmarea puterilor comisiunei de despăgubiri dela Casablanca, noul sultan recunoscându-se răspunzător de plata acestor despăgubiri; desaprobarea oficială și formală a războiului sfânt prin scrisori șerifiane trimise orașelor și triburilor; adoptarea imediată de măsuri necesare pentru a asigura siguranța împrejurul porturilor și pe principalele drumuri, cari merg în interior. După obținerea acestor garanții, Hafid ar putea fi recunoscut oficial. Puterile ar conserva firește dreptul de a cere direct dela noul sultan regularea cestiunilor, cari ating interesele lor particulare, mai cu seamă în ce privește pe Franța și pe Spania, rambursarea cheltuelilor militare, plata despăgubirilor pentru omorurile naționalilor lor. In fine s'ar cuveni ca noul sultan să acoarde un tratament onorabil lui Abdul Azis și să se recomande echitatea față de funcționarii predecesorului său.

De pe Someș.

Gherla, 14 Sept. n. 1908.

(Fondul de penziune al preoților, văduvelor și orfanilor de preot din dieceza Gherlei. — Schimbări în sânul corpului profesoral preparandial. — Parastas pentru Regina M. Sa Elisabeta. — Teologii noi.)

In preajma regulării congruei clerului român unit s'a ivit o chestiune foarte momentuoasă și de interes primordial pentru soartea clerului din această dieceză, anume: *crearea unui fond de penziune preoțesc* și *ameliorarea penziunei văduvelor de preot* din dieceza Gherlei.

Ca să pot lumina mai bine această chestiune momentuoasă, cred că va fi de interes să espun mărimea penziunei de până acuma a văduvelor de preot din diecesa noastră atât de vastă. Ce e drept diecesa Gherlei dispune de multe fonduri, dar cele mai de frunte dintre acestea, cum e d. e. *fondul viduo-orfanal*, sunt o adevărată mizerie.

Nici un slujbaș de rând nu rămâne în condiții atât de amare materiale, cum rămân preotesele văduve unite din dieceza Gherlei, cari se împărtășesc de o *penziune anuală de 120 cor.* (cele cu copii minoreni) și *100 cor.* (cele fără copii și cu copii maioreni).

Penziune de batjocură, cu care este absolut imposibil să trăești!

Intre astfel de împrejurări ideia augmentării fondului de penziune a fost ca și căzută din cer și întâmpinată cu multă însuflețire.

Această ideie a încolțit într'un sobor preoțesc, ținut pe la începutul lunei lui Iulie în Gherla pentru revizuirea fondurilor diecesane.

In această adunare s'a fost ales o comisie pregătitoare în frunte cu vrednicul protopop al Bistriței, d-l *Gerasim Domide*, care a fost însărcinată, să facă un prospect referitor la crearea și susținerea unui fond de penziune pentru preoți și văduvele lor. Prezentându-și comisia prospectul elaborat, acela a fost primit cu unanimitate din partea adunării, iar conzistoriul diecezan l'a trimis fiecărui protopopiat, ca și singuraticii preoți să se pronunțe asupra lui, înainte de a fi desbătut din partea conzistoriului.

Lucrările, cari pân'acum sunt încă numai în stadiul începutului, s'au continuat mai departe în taină convocându-se cele 33 de tracte ardelene protopopești din dieceză la consfătuire în trei centre mai mari: în Șimleul Silvaniei, Dej și în Șomcuta mare.

La conferința din Dej, ținută în 12 August, dintre cele 18 tracte protopopești invitate au fost reprezentate prin delegați (protopopul și doi preoți), 16 tracte protopopești. Conferința a avut loc în spațioasa biserică românească unită fiind deschisă prin o cuvântare nimerită din partea părintelui-protopop al Dejului, *Ioan Velle.*

Ca prezident adhoc a fost aclamat Rev. Domn *Ciril Deac*, vicar foraneu în Năsăud, care ocupând scaunul presidial în cuvinte călduroase îndeamnă pe preoții adunați la o vrednică conlucrare pentru întruparea ideii mărețe de mai sus.

Luând apoi cuvântul păr. protopop *G. Domide* face istoricul chestiunii și propune primirea înființării și susținerii fondului amintit după modalitățile propuse de comisia pregătitoare, ceea-ce conferința după o discuție lungă o și primește.

Chestiunea mai are să treacă prin sinoadele tractuale, iar după aceea va delibera consistoriul.

Ideea acestui fond este cât se poate de frumoasă și vrednică de laudă. Și sperăm că și sinoadele protopopești o vor primi cu însuflețire contribuind astfel la îmbunătățirea sorții preoților îmbătrâniți și a preoteselor văduve și orfanilor de preoți! După planul acesta penziunea preoteselor s'ar ridica de-ocamdată la 300 coroane pentru preotesele cu copii minoreni și 200 coroane pentru celelalte.

O sumă, cu care mai cu greu poți — muri de foame!

* * *

La preparandia română din Gherla, devenită faimoasă în urma cazului profesorului A. Domide, s'au făcut schimbări favorabile în sânul corpului profesoral. S'au angajat profesori noi cualificați — sau cel puțin absolvenți de filosofie — în locul celor de pân' acum căzuți acolo ca și „Pilat în Credeu«. Dintre profesorii vechi au rămas, afară de d-l director Canonicul *Dr. Fabian*, numai profesorul *Il. Boroș*, un destoinic și cel mai vechiu profesor la institut, și catichetul *Teodor Morariu*, actuarul fondurilor diecesane.

Profesorii cei noi sunt d-nii: *Eugen Széles* (l. română și magh.) și *Vasile Botha* (geografie, istorie, germână) ambii absolvenți ai facultății filosofice dela universitatea din Cluj, *Hermin Szilasi* (matematică, fisică, chemie și gimnastică), abs. al facultății filosofice din Pesta și Drd. *Ioan Santa* (română, desemn și caligrafie) abs. al facultății teologice dela univ din Pesta. Sperăm că activitatea noilor profesori va fi în contrazicere cu numele familiar — care însă nu impoartă! In această speranță le dorim succese bogate pe cariera nouă!

* * *

Joi, în 10 l. c. a fost aniversarea morții răposatei regine Elisabeta, din care incident s'a săvârșit câte un parastas în toate bisericile de aici. In biserica cea nouă românească parastasul a fost celebrat cu mare pompă din partea alor 9 preoți, pontificând Rev. D. *Ioan Georgiu* canonic-vicar gen. episcopesc, asistat de 3 canonici, 2 protopopi și 3 preoți. Au fost de față elevii dela preparandie și școala normală conf. Autoritățile civile și militare încă au fost reprezentate.

* * *

Marți în 15 l. c. se încep cursurile teologice în seminariul român din loc.

Pe anul I. la teologie dintre cei 34 concurenți au fost primiți următorii 17 inși:

Pentru seminariul central din Budapesta: d-l Teodor Pop; pentru seminariul din Oradea-mare: d-l Victor Széles; pentru seminariul din Gherla: d-nii: I. Ardelean, S. Anderco. A. Bidian, V. Caba, V. Câmpian, A. Darabant, V. Modi, E. F. Negruțiu, I. Nemeș, I. Pop, V. Rebrean, A. Sângeorzan, A. Șorobetea, V. Todoran și A. Cadar.

Prin succesele din vara aceasta obținute cu corul în Șimleu și mai cu samă în Dej, d-nii teologi din Gherla și-au câștigat un fel de renume de altfel binemeritat, care ar fi păcat să și-l piardă în viitor. Să nu se uite, că rolul muzicei este de o importanță netăgăduită în cultura unui popor și în special a poporului nostru.

Iar primii și cei mai chemați cultivători și propagatori ai muzicei ar trebui să fie preoții și învățătorii. De cei din urmă după legea nouă scolară puțină speranță ne legăm. Rămân deci preoții, cari ar trebui să contribue mai mult la ridicarea evlaviei în biserică și prin cântări armonioase cântate — și nu mornăite ori sbierate, după cum se întâmplă aceasta prin cele mai multe locuri. Ca însă preoții să poată lucra mai cu succes și pe terenul muzicei bisericești, este neapărat de lipsă ca să își câștige baza în seminar, unde — contrar obiceiului de altfel învechit si rău de pân'acum — *cultivării muzicei corale să i se dea atențiunea cuvenită.* De altfel avem nădejde, că în viitor se va și face aceasta cu atât mai vârtos, că și superioratul teologilor gherleni s'a convins despre frumoasele succese ale corului teologic, cu care numai mândri se pot.

Vrednicul conducător al corului, d-l *George Groza*, a absolvat ce e drept, dar noi credem, că s'ar putea afla modalități, cu care acest tânăr harnic să poată fi angajat la oareșcare oficiu diecezan din gremiu, dându-i-se astfel ocaziune să se ocupe și cu corul teologilor și cu cela *al preparanzilor.*

Zenius.

Contramandarea congresului studențesc din Iași.

Ivindu-se în timpul din urmă divergențe de păreri și piedeci de altă natură în sânul studențimei din România, privitoare la ținerea proiectatului congres studențesc în capitala Moldovei, membrii comitetului organizator s'au întrunit alaltăeri în Iași, și după lungi desbateri au decis *contramandarea* congresului.

Din procesul verbal, ce s'a luat la această consfătuire și care s'a trimis spre publicare și ziarelor române, reproducem următoarele părți, prin cari se indică motivele contramandării.

Luând cunoștință: 1. De comunicările făcute de delegații noștri d-nii Eduard D. Lăzărescu și G. V. Măcărescu, trimiși la București pentru a se informa de hotărârile colegilor noștri din Capitală în privința congresului, comunicări cari ne îndrituesc a crede, că e o lipsă desăvârșită de înțelegere între studenții bucureșteni, cari n'au putut cădea de acord nici asupra delegaților, cari ar urma să ia cuvântul, nici asupra modului de a fi reprezentați la acest congres. 2. De nesiguranța participărei în număr suficient a studenților de dincolo. De hotărârea primăriei de Iași și a autorităților de a da concursul pentru primirea și găzduirea congresiștilor numai în caz când ar fi dovezi sigure de seriositate și reușită. Convingându-ne, că este cu neputință așa cum stau lucrurile și cu actuala stare de spirite de a ținea un congres pur cultural și național cum era decizia din primul moment,

Hotărâm: Contramandarea congresului, rămânând ca reluarea ideei unui congres să se facă atunci când împrejurările vor fi mai favorabile și mai cu seamă va fi timp suficient pentru o bună și înțeleaptă organizare.

Socotind de asemeni că e de datoria studenților din Iași, cari au dat în atâtea împrejurări dovezi de eminenți organizatori și de deplină seriositate, să-și ia însărcinarea organizărei congresului, a cărui necesitate se învederează din zi în zi mai mult.

STIRILE ZILEI.

— 3 Septemvrie v.

Procesul nostru. Mâne se va pertracta înaintea curții cu jurați din Târgul-Mureșului procesul ce s'a intentat ziarului nostru pentru reproducerea cunoscutei scrisori a fruntașilor celi adresată lui Björnson în afacerea persecuțiunei Slovacilor din Ungaria și publicată de acesta sub titlul »Opresiunea maghiară« în revista franceză »Courriere Européen«. Acuzatul Ioan *Spuderca* va fi apărat de d-l Dr. Cassiu *Maniu*, advocat în Cluj.

Maj. Sa Monarchul în Vesprim. Eri la orele $4^{1}/_{2}$ p. m. a sosit în Vesprim Maj. Sa Monarchul, fiind primit în mod sărbătoresc de către poporațiunea orașului.

Cununie. Doamna Sofia V. *Albu* ne face cunoscut căsătoria fiicei sale *Eugenia* cu d-l *Alexe Moldovanu.* Actul cununiei se va oficia Dumineca 7 Septemvrie 1908 ora 3 p. m. în casele d-nei Sofia V. Albu din Piatra-Neamț. — Piatra-Neamț. 1908. București. — Felicitările noastre!

Lista viriliștilor comitatului Făgăraș. Din Făgăraș ni-se scrie cu data de eri: Pe *19 Septemvrie* a. c. este convocată comisiunea verificatoare a comitatului *Făgăraș*, pentru compunerea *listei viriliștilor* pe anul 1909. Atrag deci atențiunea tuturor contribuenților, cari conform § 26 al legii municipale (art. de lege 21 din 1886) au dreptul a cere, ca la compunerea listei viriliștilor să li-se compute darea duplu — să înainteze cererea către comisiunea verificatoare în scris până la ziua

---

între musică și gimnastic, și că musica, departe de a fi aservită intereselor gimnasticei, tocmai în jocul gimnastic aflăm un bogat isvor de inspirațiune.

Negreșit trebue făcută distincția cuvenită între jocul gimnastic și dans, deși în tesă generală aceleași note le caracterisează pe amândouă. Nefiind însă scopul acestor șire a prezenta o analiză amănunțită a jocului gimnastic paralel cu a dansului nici referitor la technica, nici la teoria lor, e de ajuns amintirea momentului bărbătesc, s'ar putea zice răsboinic, față de grațiositatea plăcută a dansului.

Făcând un salt la aparență brusc — și licet — adaug concluzia, că nu poate fi numit decât fericit momentul de inspirație al întemeietorilor reuniunei române de gimnastică și de cântări din Brașov, când au combinat într'un mod atât de semnificativ musica cu gimnastica, direcționând quasi desvoltarea gimnasticei noastre naționale.

Iar cauza că există încă nedumeriri în ce privește raportul de coordonare între musică și gimnastică se basează între altele în primul rând pe ignorarea jocului gimnastic și pe preterarea notei artistice din concepția gimnasticei.

Vasile Vlaicu.

numită, sau să se prezenteze la şedinţă şi să ceară verbal computarea îndoită a dărei. Minimul dărei pentru a ajunge în lista virilistilor poate să fie dela 200 coroane în sus. Lista viriştilor se compune pe baza conspectului dat de oficiul de dare.

Spre orientare am scos din conspectul oficios pe *românii*, cari au dare mai mare: Dr. Iancu Meţianu 1026 cor., Dr. Ioan Şenchea 874 cor., Dr. N. Şerban 838 cor., George Guiman 805 cor., Ioan G. Bărbat 791 cor., George Ghimbăşan 487 cor., Nicolae Garoiu, advocat 338 cor., Dr. O. Vasu 428 cor., Dr. I. Turcu 278 cor.. Dr. T. Popescu 221 cor., Dr. A. Micu 497 cor., Dr. L. Pop, adv. 324 cor., Dr. Perţia medic 116 cor., Andrei Cerbu 374 cor., Ioan Comşa Baiu 417 cor., Ioan I. Comşia 411 cor., Teodor Vulsan 357 cor., Nicolae Lupu 358 cor, George Moşoiu (Zârneşti) 351 cor., Candit Mesaroşiu 308 cor., George Enescu (Poiana Mărului) 462 cor., Ioan N. Grozea 305 cor., Haralampie Ungur 282 cor., Beniamin Clocotian 279 cor., Nicolae Scortea (Ţânţari) 291 cor., George Gavrilă (Ţânţari) 435 cor., George Vasu comerciant 291 cor., Danila Gabor inginer 191 cor., Dr. Pralea advocat 181 cor., Ioan Scorobeţiu 224 cor., George Taflan (Beclean) 269 cor., George Bruda (Galaţi) 280 cor., Filimon Balan 656 cor., George Tunsoiu 386 cor., Nechita Leluţiu 201 cor., Nicolae Şerban, preot 177 cor.

Aceia cari nu sunt luaţi în conspect cu toată darea ce o plătesc, au dreptul să ceară computarea întregei dări, dovedindu-o cu extras din tabela de dare (oficios) sau cu cartea de dare. — *Dr. Ioan Şenchea.*

Profesori noi la gimnaziul din Năsăud au fost aplicaţi d-nii Dr. V. Seni şi Dr. Dragoş.

Pe mormântul Domniţei Olteia, dela mănăstirea Probota din Suceava s'a aşezat o placă cu următoarea inscripţie : »Această piatră de mormânt a Oltei, mama lui Ştefan cel Mare, s'a strămutat în locul de înmormântare al Domnilor la anul 1904, când poporul românesc întreg a pomenit patru sute de ani împliniţi dela săvârşirea fiului ei.«

In onoarea d-lui A. P. Bănuţiu, directorul artistic al Societăţei teatrale, scrie »Rev. Bistriţei«, s'a dat Vineri seara în Cohalm, locul său natal, o cină bogată, la care a luat parte toată inteligenţa din loc, precum şi d-nii Ig. Mircea, prof. Ursu etc. din România. S'a petrecut bine şi s'au cântat arii româneşti făcându-i-se d-lui Bănuţiu însufleţite ovaţiuni.

O conferenţă a executorilor s'a ţinut săptămâna trecută în Pesta sub presidiul judelui esmis Fábián Ferencz. Conferenţa s'a ocupat cu introducerea în vigoare a novelei executionale, desbătându-se chestia şi întrebarea : ce nu se poate secvestra? după ce în noua lege e zis numai atâta că : mobile de casă şi bucătărie necesare, fără a se specifica acelea. După mai multe discuţii s'a decis, că nu se vor putea secvestra dintre mobilele de casă următoarele : 2 paturi, 2 dulapuri, 1 masă, 6 scaune, 1 masă de spălat, 1 lampă, — din cele de bucătărie nu se poate cuprinde nimic. Execuţia pe viitor se va ţinea numai în favoarea aceluia, care o va cere.

Sfinţire de biserică în Boian. Luni în 8 (21) Septemvrie a. c. se va celebra actul sfinţirei bisericei gr. or. din Boian oficiat de Preacuvioşia Sa d-l Dr. E. Miron Cristea, ca mandatar al I. P. Sale Archiepiscopului. La festivitatea aceasta sunt poftiţi toţi Românii de bine. După sfinţire, va fi masă comună în sala şcoalei din loc, cu preţ de participare de 2 cor. Cei ce doresc să ia parte la prânzul acesta, sunt rugaţi a se anunţa cu 2 zile mai 'nainte, On. D-l Iosif Crişan paroch în loc (u. p. Felsö-Bajom). Invitări speciale nu se fac. Pentru comitetul parochial *Iosif Crişan*, preot gr. or.

O invenţie românească. D-l Laurenţiu *Perhaiţa* (de prezent grefier la un advocat în Orăştie) a inventat un briceag pentru desfacerea cutiilor de conserve alimentare, luând brevet pentru America (Washington, 10 Iulie 1908) şi urmând a lua pentru Germania şi monarchia noastră. Instrumentul e de construcţie simplă, nimerită şi de mare folos. Căci numai turiştii şi vânătorii ne-ar putea spune câte bricege strică cu desfacerea cutiilor şi numai bietele cătane ne-ar putea informa de câte ori îşi iau refugiul la baionete pentru acelaş scop.

Dorim succese inventatorului ca să-şi poată esploata după merit invenţia şi sub raportul financiar. — *gl.*

Aviz. Fiindcă mai mulţi dintre învăţători s'au adresat pe la diferite librării după cartea *„Metodul Fonomimic aplicat la învăţarea cetitului şi scrisului românesc“* de *Gh. B. Boeriu* şi *Gh. Codrea*, vestim pe calea aceasta pe toţi cei-ce se interesează de această nouă procedură metodică, că cartea fiind tipărită numai într'un număr restrâns de exemplare, nu e dată în comisiune nici unei librării ; cei ce doresc să şi-o procure, să se adreseze direct la autori, în *Viştea de jos (Alsóvist)*, com. Făgăraş, de unde trimiţând înainte 2 cor. 10 fil. primesc cartea francată.

De vânzare cu preţ moderat o căţea de un an rasa »Lionberger«. Informaţiuni mai de aproape se pot căpăta în Vila Kuschmann (Wald Caffee).

Problema educaţiei morale în şcoli.

In zilele de 25—29 Sept. n. a. c. se va întruni la Londra primul congres internaţional de pedagogie morală. Pentru întâiaşi dată educatorii din toată lumea vor avea a-şi arăta părerile în privinţa problemei, aşa de nespus de însemnate, a formărei caracterului.

Preşedinţi de onoare ai congresului sunt miniştrii de instrucţie ai Angliei, Franţei, Italiei, Belgiei, Iaponiei, Rusiei, României şi Spaniei. Vor lua parte peste o mie de specialişti. Mai toţi fruntaşii pedagogiei din Europa, Statele-Unite şi Japonia, fără deosebire de religie şi partid, vor fi de faţă.

Congresul se va îndeletnici numai cu problema educaţiei morale în şcoli. Iată câteva din conferinţele ce au a se ţinea : Starcke (Copenhaga), despre educarea morală a copiilor în şcoală ; Eickhoff (Remscheid), despre şcoala unitară; Kowalewsky, despre educaţia morală în şcoalele ruseşti; Sir Arthur Hort, despre valoarea morală a selfgovernment-ului în şcoală ; Miss Grant, despre greutăţile ce se întâmpină în şcoalele pentru copiii clasei cele mai sărace ; Trüper (Iena) despre educarea morală a copiilor rămaşi în urmă ; Tönies (Kiel), despre sinuciderile la şcolari.

Despre educaţia împreună a băieţilor şi a fetelor, despre serbările şcolare, despre literatura tinerimei, despre educaţia morală în închisori vor vorbi cât mai mulţi. Despre educarea morală sistematică în şcoli vor vorbi 14 specialişti, între cari Ferd. Buisson şi Penzig. Despre biologie şi educarea morală 8. Se va vorbi despre educaţia morală dela grădinile de copii şi până în universităţi.

Se vor face şi lecţii practice model în limba franceză, engleză şi germană.

Scoala mamelor.

(Fine.)

Este ceva îngrozitor !, o situaţie teribilă, ca o fiinţă neajutorată, precum este un copilaş care reclamă o îngrijire neîntreruptă, să fie încredinţat unei mame, care numai atâta ştie despre el, că respiră ; iar când ar fi »lumina ochilor mamei« prin drăgălăşia lui, când zice primul cuvânt : »mamă«, este dat pe mâna servitoarelor stupide, şi fără de inimă.

Pentru un »bal« se fac toate pregătirile, — zice autorul — nici cele mai minuţioase lucruri nu se trec cu vederea. Mii de precepte se imprimă în inima fiicei din partea mamei sale, întru a urma conform şabloanelor sociale ; iar simţul de datorie, şi cu acesta, privirea în viitor, de sigur nu i se pun în perspectivă.

— Am cunoscut o mamă din societatea înaltă, care a mustrat pe fiica-sa, »de ce este aşa tăcută«. »Ce să vorbesc?«, întreabă băiata. »Vorbeşte şi prostii, numai să nu taci !«

Datoria de mamă se desconsideră, deşi este cea mai sublimă dintre toate ; ea reclamă multă abnegaţie ; şi totuşi i se dă mai puţină importanţă, decât unui »bal« sau »jocuri«. Cea mai importantă şi sfântă îndatorire de mamă, se desconsideră, lăsând ca întâmplarea să întocmească pe viitor cele mai gingaşe legi ale firei, de a fi mamă ; ca firea să le întocmească, acolo, unde. Dumnezeu, au trimis copii.

Aceasta încredere oarbă, va fi fost odată convingătoare, azi însă nu. Azi e acuzată de indolenţă acea mamă, care lasă în grija întâmplării, şi a firii, pe fiitorul om. Deoarece, legile firii se estind singure numai la animale ; — animalului îi dă natura toate mijloacele, pentru desvoltarea fizicului, şi instinctului său, de a exista.

Acolo, unde vom lăsa pe om în inferioritatea, în care a crescut animalul, în acelaş leagăn al naturii, fără de ajutorul nostru, desvoltându-se numai fizicul său, acolo omul ca fiinţă fizică, va rămânea pe nivelul animalului.

Natura distinge forţele primitive, pune în acţiune primele instincte, însă acele fiinţe, nu le poate omul de azi stăpâni, decât prin o îngrijire recerută în timpul desvoltării copilului, încă din faşe.

Educaţia este înarmarea omului pentru luptă ; armă care ne însoţeşte pe toate cărările vieţii ; la aceasta armă suntem avisaţi cu toţii. Şi este datoria părinţilor, ca sa se procure fiilor lor aceasta armă, şi cum să o poarte, cum să fie arma aplicată? ca prin aceasta să devie înzestraţi, cu forţe intelectuale, astfel, ca să ştie plăcerea şi voinţa — în direcţiile cele mai rezonabile — delăturând înclinările spre indolenţă, prin forţe noi de activitate. Să evite înclinările spre lâncezire, reînoind o vivacitate, care este isvorul forţei de muncă şi de gândire sănătoasă.

Aceasta este marea problemă : de a cerceta şi a cunoaşte copilul şi înclinările lui, cu calităţile lui ascunse, lipsele şi greşelile, precum căutăm parchetul unui salon, căutare în ce stadiu este, înainte de a începe jocul, având faţă de noi precauţiunea ca să nu alunecăm, fiind-că nu ne ar plăcea să cădem.

Cu câtă precauţiune căutăm a ne evita căderea noastră, cu acea precauţiune trebue să ne îngrijim, ca să nu cadă copiii noştri, pe calea necunoscută şi plină de ghimpi a vieţii, în calea cărora se grămădesc adese stânci nenumărate.

Este cam straniu — zice autorul comunicatului — ca străinii să dea directivă mamei, precum să-şi îngrijească şi crească tânăra sa mlădiţă. Credem însă, că acele mame, cari încă n'au înţeles plânsul copilului lor, în urma acestei şcoale, cu lecţiile cari cuprind educaţiunea, sau şcoala pentru mame, vor înţelege plânsul mititelului de azi, şi al omului de mâne.

*

Când Berlinul şi Viena au luat astfel de iniţiative, aceste metropole europene, cari dispun de şcoli şi stau pe cel mai înalt nivel de cultură, ce să zicem noi, rămaşi cu atâtea grade mai jos în cultură?

Şcoala morală şi educaţia îngrijită a fiicelor noastre, poate va înlocui ideia solicitată de trebuinţele unei adevărate şcoale a mamelor. Trecutul ne-a dovedit, că am avut şi avem şi mame adevărate şi de acele cari sunt preocupate numai de sine. Nu este pădure fără uscături. Denotă spiritul timpului.

Tradus de *Ifigenia.*

ULTIME ŞTIRI.

Viena 16 Sept. Ministrul de externe bar. Aehrental a plecat eri de aici la Büchlau pentru a să întâlni cu ministrul de externe al Rusiei Isvolski.

„Politische Corespondentz“ relevă faptul, că cercurile politice austro-ungare vor aprecia ca un eveniment important ştirea despre intrevederea dintre d-nii Aehrenthal şi Buelow, care pune sfârşit intrevederilor lui Aehrenthal cu persoanele dirigente ale marilor Puteri, a căror serie a fost deschisă acest an prin vizita lui Buelow la Viena. Această întrevedere e o probă vizibilă, că vechea înţelegere austro-rusă nu a fost înlocuită.

Cu ocaziunea întrevederii dintre d-nii Aehrenthal şi Isvolsky, ziarul „Fremdenblatt“ aminteşte acţiunea comună pentru reforme a Austro-Ungariei şi Rusiei în Macedonia şi relevă atitudinea identică a lor faţă de noul regim constituţional din Turcia. — Ziarul zice că paralelismul punctului de vedere al celor două puteri, faţă de Orient, pe cum si faptul că recenta desfăşurare a faptelor şi a situaţiunii în Turcia, nu este coaptă pentru rezultate definitive, trebue să impue celor două puteri ideia, că o cooperaţiune armonică, precum s'a dovedit utilă în ultimii ani, este azi chiar pentru a servi cât mai bine, nu numai interesele particulare ale celor două state, dar şi scopul general al menţinerii păcii.

Bibliografie.

A apărut Nr. 357—359 din »Biblioteca pentru toţi« cuprinzând: »Ce e cerul !« (astronomie populară) de Camille Flammarion, traducere de Victor Anestin.

Dintre toate scrierile celebrului astronom francez, cea mai cunoscută şi mai populară este, de sigur »*Ce e cerul?*« care a avut nu numai în Franţa dar în toate ţările culte, unde a fost tradusă, succesul cel mai desăvârşit. Explicaţia acestui fapt stă în talentul de popularizator al lui Flammarion, în darul lui neîntrecut de a prezenta adevărurile ştienţifice cele mai grele sub o formă uşoară, plăcută şi pe înţelesul tuturor. In lucrarea aceasta, învăţatul francez a voit, după cum spune singur, să rezume pentru o mai uşoară cetire, la îndemâna tuturor inteligenţelor curioase de a se instrui, totalitatea descoperirilor şi să facă o cărticică, care să fie un roman al cerului. Şi e chiar un roman. Cetitorul e captivat dela început de frumseţea stilului şi citeşte cartea cu impresia că citeşte o operă aleasă literară ; abia la sfârşit bagă de seamă că a rămas cu multe, variate şi serioase cunoştinţi astronomice. Traducerea — făcută cu multă îngrijire de d-l Victor Anestin — e prevăzută cu 64 gravuri de o execuţie admirabilă, care fac şi mai lesnicioasă înţelegerea cuprinsului. Preţul 90 bani. De vânzare la Librăria Alcalay, Bucureşti şi la toate librăriile din ţară. A se cere gratis catalogul complet al »Bibliotecei pentru toţi«,

Cărţi noi.

In institutul de arte grafice *„Minerva“* au apărut următoarele cărţi frumoase:

Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, preţul 1.60 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ preţul 1.50 cor.

Ludovic Dauş, „Iluzii“ roman 1.50 coroane

Ion Bârseanul : „Dor pustiu“. C. 1·50

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Preţul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schiţe, Amintiri“. Preţul cor. 2.—.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Preţul cor. 1·50.

Guy de Maupassant. „O viaţă“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu*. Preţul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Preţul cor. 1·—.

Caton Theodorian : „Sângele Solovenilor“. Cor. 1·50.

C. Sandu-Aldea : „Sfaturile unui plugar luminat“, cărticica I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: „Chipuri şi suflete“. Cor. 1 50.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Preţul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbuşite“ ediţia II Preţul cor. 2·—.

M. Eminescu: „Poezii postume“, ediţie nouă. Cor. 1·50.

Se pot procura şi prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Braşov şi a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Proprietar : Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Dela „Tipografia şi Librăria“ A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

„Opere complete“ de *N. Nicoleanu, C. Stamati şi V. Cârlova* la olaltă întro singură Broşură. Preţurl 1 cor. 50 plus porto 10 bani.

Din operele complete a lui **Ioan Creangă** a apărut ediţia a doua. Preţul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.

O. Goga „Poesie“ din editura *„Minerva“* premiate de Academie şi costă numai 1 cor. plus 10 bani porto.

Nestor Urechiă: **„In Bucegi“** (Naraţiune) Format octav mare paginî 285 preţul 1 cor. 50 plus 20 porto.

„Popasuri vânătoreşti“ de *Ion Bărseanul* pe 205 pagini formatul octav mare preţul cor 1.50 bani plus 20 bani porto.

M. Sadoveanu. Amintirile căprarului Gheorghiţă. Pagini 280. Preţul Lei 2.

Ludovic Dauş: **„Doamna Oltea«** (Mama lui Stefan cel mare) poem dramatic în versurî. Musica de d-l D. G. Chiriak. Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului naţional din Bucureştî în seara de 19 Noemvrie 1904 la reprezentaţia de gală dată cu ocazia jubileului de 400 anî dela moartea lui Ştefan cel mare. Poemul e scris pe 62 paginî. Costă 1 coroană plus 10 banî porto.

D. C. Moruzi: **„Ruşii şi Românii“** c'o prefaţă de N. Iorga. Preţul cor. 1.50.

„Călăuza staţiunilor balneare“ de *Aurel Scurtu*. Preţul 1 cor. 50 fil. plus 20 banî porto.

N. Iorga: **„Negoţul şi meşteşugurile în trecutul românesc“**. Preţul cor. 2.50.

„Doamne ajută-ne“. Schiţe din popor de *Romulus Cioflec*, à 2 coroane plus 10 bani porto.

Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Preţul Lei 1.50.

Sandu Aldea **„Cărticica plugarului“** —·50 bani plus 10 bani porto.

„Două neamuri“ de **Sandu Aldea** cu cuprinsu următor: Un ărândaş, Despărţire, La ţeră, Acasă, Tinereţe, Nepotul lui Mihalis, Seri de iarnă, Invrăjbiţii, O afacere. La oaste, Alte învoieli, Singură, Secetă Pierzanie, Ogorul strămoşesc. Preţul 1 cor. 50 plus 20 bani porto.

— Romanul **„Robia Banului“** de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediţie şi se află la tipografia şi librăria A. Mureşianu în preţ de 2 Lei plus 30 banî porto.

„Dac'aşi fi o păsărică“ romanţă frumósă pentru voce şi piano, cuvintele de I. Ioanovits, compusă de d-l *Ştefan C. Voicu*. op. 1. preţul 80 banî plus 5 banî porto.

„Geloşii“, comedie într'un act, după germană, de *Moşul*. Braşov. Tipografia A. Mureşianu 1905. O piesă fórte potrivită pentru diletanţii noştri dela sate şi oraşe (pentru 3 domni şi 2 dame). Preţul 40 fileri franco.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiu st. n. şi până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra

Dela Braşov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 sera.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Tren de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Braşov.

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda)
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zărnesci la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 lunie intră în circulaţiune trenul direct Arad-Budapesta şi trenul accelerat de diminéaţă Braşov-Budapesta.